

Op pad met...

Door een ongelukkige samenloop van omstandigheden op het gebied van de gezondheid van zowel het te interviewen lid van de KNVvN als van columnist Herman Koek, konden zij niet voor de deadline van deze editie een 'Op pad met...' schrijven. De redactie heeft besloten de column een editie door te schuiven en de Richtlijn aantreffen dieren, een belangrijk document, in zijn geheel te publiceren. Wij wensen beide heren veel sterkte en beterschap!

Arjan van Dijk, eindredacteur

Richtlijn aantreffen dieren

Onlangs ontving de redactie het hierna gepubliceerde document over hoe de politie om dient te gaan met dierenwelzijn. Er worden verschillende redenen benoemd waarbij ook u als (groene) Boa in de situatie kunt komen dat u opvang voor dieren moet organiseren. Deze richtlijn biedt daarvoor een duidelijk handvat aan opsporingsambtenaren om bij het aantreffen van dieren op eenduidige wijze en binnen het vastgestelde beleid te handelen. Het stuk is definitief vastgesteld in de Projectgroep Handhaving dierenwelzijn onder voorzitterschap van het Ministerie van Veiligheid en Justitie (DGpol) op 4 maart 2014.

De richtlijn biedt in 8 gevallen (casussen) een handvat hoe de opsporingsambtenaar kan handelen. Niet alle praktijkgevallen sluiten aan op deze 8 casussen. De richtlijn is daarom bedoeld als handvat voor de meest voorkomende gevallen. Bij twijfel kan te allen tijde contact worden opgenomen met het Expertisecentrum Dierenwelzijn van de Landelijke Eenheid: 0343-535400 of met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland RVO: 070-3786380.

Deze richtlijn is gericht op de politie en voorziet daarom niet in het benoemen van de mogelijkheden tot toepassing van bestuursrecht door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en het toezicht op de naleving van opgelegde lasten.

Waarschuwing

In deze richtlijn wordt het toepassen van een last onder dwangsom als mogelijkheid tot optreden benoemd. In zeer ernstige gevallen kan dit op zeer korte termijn worden ingezet. Dit wordt ook wel spoedbestuursdwang genoemd. Een dergelijke werkwijze kan nooit worden toegepast bij een her- of nacontrole waarbij initieel niet al een last onder bestuursdwang is opgesteld.

Noot: bij het inzetten van bestuursdwang vraagt de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland om een toezichtrapport. Dit kan een proces-verbaal van bevindingen zijn. Juist in de bestuursrechtelijke handhaving dragen gedetailleerde beschrijvingen en beeldmateriaal bij aan succesvolle afdoening. Het toezichtrapport dient een volledig (!) tijdspad te bevatten, foto's van het in de brievenbus deponeren van de schriftelijke last onder dwangsom kunnen daarbij ondersteunend werken.

1.0 ► De eigenaar en/of houder is verdwenen met een onbekende bestemming en één of meer dieren zijn achtergelaten in de woning of op het erf.

Stel vast:

- Is de woning recent nog bezocht?
- Is de woning nog bewoond?
- Wat zijn de feiten of omstandigheden waaruit dat blijkt?

Dan, horen of hoorden de aangetroffen dieren in de woning thuis?

- Kunnen de dieren redelijkerwijze zijn binnengeslopen?

Indien JA: Behandel de dieren als gevonden voorwerpen

- Laat de dieren overbrengen naar een dierenopvangcentrum
- Meld de dieren aan als gevonden voorwerp
- Administratieve afhandeling via mutatie in BVH

Indien NEE: Stel vast:

- Wordt het dier nog door of namens de eigenaar / houder verzorgd?
- Is er sprake van zaakwaarneming ex. artikel 6:198 Burgerlijk Wetboek?

Indien JA, stel dan vast:

- Is er sprake van onthouden van de nodige zorg ex. artikel 37 Gezondheids- en welzijnswet voor dieren?

JA: Behandel conform het vastgestelde afwegingskader dierhandhaving en binnen de gestelde prioriteiten

NEE: Stel vast:

- Is het dier kennelijk prijsgegeven (res nullius)

JA: dan:

- Neem het dier in bezit ex. artikel 5:2:4 Burgerlijk Wetboek de politie is nu eigenaar van het dier
- Doe bij een dierenopvangcentrum vrijwillig afstand van het dier; afstandsgeld wordt op basis van een factuur van dat centrum door de politie voldaan
- Het dierenopvangcentrum is nu eigenaar van het dier
- Administratieve afhandeling door middel van een proces-verbaal van bevindingen en mutatie BVH

NEE: dan:

Eigenaar en/of houder dan wel zaakwaarnemer is verantwoordelijk

- Meld de zaak via de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en/of stichting Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) direct bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
- De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland legt een last onder bestuursdwang op
- Verdere handhaving door NVWA en/of LID
- Administratieve afhandeling door middel van een proces-verbaal van bevindingen ten behoeve van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en mutatie BVH

1.1 Uitzondering

Indien het nodig is dieren in beslag te nemen ten behoeve van een opsporingsonderzoek (ten behoeve van waarheidsvinding) of dieren te onttrekken aan het verkeer (bijvoorbeeld bij gevaarlijk dieren of verboden soorten), dan te allen tijde eerst overleg met het Openbaar Ministerie én de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Het in beslag nemen van dieren mag alléén met toestemming van beide organisaties plaatsvinden.

Maak vervolgens een proces-verbaal van inbeslagname en voeg daarbij een Kennisgeving van Inbeslagname.

2.0 ► De eigenaar of houder wordt aangehouden en in voorlopige hechtenis genomen.

Stel vast:

- De hechtenis zal naar het redelijk oordeel van de (hulp-)officier van justitie langer dan 6 uren duren.
- Het belang van het opsporingsonderzoek wordt met eventuele communicatie ten aanzien van de opvang van dieren met partijen buiten de politie niet geschaad én de eigenaar of houder wordt in staat gesteld of kan in staat worden gesteld maatregelen te (doen) treffen.

Indien JA: uitgangspunt is:

- De eigenaar / houder is verantwoordelijk voor de dieren
- De dieren blijven op de plaats van aantreffen (woning, auto, etc.)
- Meld de zaak via de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en/of stichting Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) direct bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

- De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland legt een last onder bestuursdwang op (dit kan een last met een hersteltermijn van twee á drie uren zijn)
- Verdere handhaving door NVWA en/of LID
- Administratieve afhandeling door middel van een proces-verbaal van bevindingen ten behoeve van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en mutatie BVH

Indien NEE:

- De hechtenis duurt naar verwachting niet langer dan 6 uren, dan geen actie
- De hechtenis duurt langer dan 6 uren; de verdachte gaat in beperkingen of er is anderszins afbreukrisico ten aanzien van het opsporingsonderzoek, dan wordt de Politie zaakwaarnemer ex. artikel 6:198 Burgerlijk Wetboek

ALS de beperkingen zijn opgeheven:

- De eigenaar / houder is verantwoordelijk (zie hiervoor)

2.1 ► De eigenaar of houder wordt in verband met een onherroepelijke veroordeling in hechtenis genomen. De verdachte weet of kan weten dat hij op ieder moment kan worden aangehouden. Bestuursrecht kan worden toegepast.

- De dieren blijven op de plaats van aantreffen (woning, auto, etc.)
- Meld de zaak via de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en/of stichting Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) direct bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
- De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland legt een last onder bestuursdwang op (dit kan een last met een hersteltermijn van twee á drie uren zijn)
- Verdere handhaving door NVWA en/of LID
- Administratieve afhandeling door middel van een proces-verbaal van bevindingen ten behoeve van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en mutatie BVH

3.0 ► De woning wordt ontruimd door een deurwaarder. De eigenaar of houder is niet aanwezig. De deurwaarder neemt geen maatregelen om de gezondheid en/of het welzijn van het dier te waarborgen.

De deurwaarder wordt houder van de dieren (houderschap: daadwerkelijk macht uit (kunnen) oefenen over de zaak van een ander).

- De dieren blijven op de plaats van aantreffen (woning, auto, etc.)
- Meld de zaak via de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en/of stichting Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) direct bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
- De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland legt een last onder bestuursdwang op aan de deurwaarder (dit kan een last met een hersteltermijn van twee á drie uren zijn).
- Verdere handhaving door NVWA en/of LID
- Administratieve afhandeling door middel van een proces-verbaal van bevindingen ten behoeve van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en mutatie BVH.

4.0 ► De eigenaar of houder weigert in acute hulp aan een dier te voorzien.

Uitgangspunt is: de eigenaar/houder is verantwoordelijk voor de dieren

- De dieren blijven op de plaats van aantreffen (woning, auto, etc.)
- Meld de zaak via de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en/of stichting Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) direct bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
- De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland legt een last onder bestuursdwang op (dit kan een last met een hersteltermijn van twee á drie uren zijn)
- Verdere handhaving door NVWA en/of LID
- Administratieve afhandeling door middel van een proces-verbaal van bevindingen ten behoeve van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en mutatie BVH

5.0 / 6.0 ► De eigenaar of houder van een dier wordt gedwongen opgenomen in het kader van de Wet Bijzondere Opname in Psychiatrische Ziekenhuizen (BOPZ) of wordt onverwacht opgenomen in een zorginstelling.

Stel vast:

- De situatie van de cliënt laat toe, dat deze zelfstandig een oplossing creëert.
JA Uitgangspunt is: De eigenaar / houder is verantwoordelijk voor de dieren

Dan:

- De dieren blijven op de plaats van aantreffen (woning, auto, etc.)
- Meld de zaak via de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en/of stichting Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) direct bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
- De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland legt een last onder bestuursdwang op (dit kan een last met een hersteltermijn van twee á drie uren zijn)
- Verdere handhaving door NVWA en/of LID
- Administratieve afhandeling door middel van een proces-verbaal van bevindingen ten behoeve van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en mutatie BVH

NEE: de GGZ of zorginstelling is op basis van artikel 36 lid 3 Gezondheids- en welzijnswet voor dieren verantwoordelijk voor de zorg van de dieren.

Dan: verwachtingen verhelderen naar de (medewerker van de) GGZ. Indien deze niet corrigeert:

- De dieren blijven op de plaats van aantreffen (woning, auto, etc.)
- Meld de zaak via de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en/of stichting Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) direct bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
- De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland legt een last onder bestuursdwang op (dit kan een last met een hersteltermijn van twee á drie uren zijn)
- Verdere handhaving door NVWA en/of LID
- Administratieve afhandeling door middel van een proces-verbaal van bevindingen ten behoeve van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en mutatie BVH

Nuancering: De GGZ of zorginstelling kan – zeker als de plaats waar de dieren zich bevinden en de plaats waar opname plaatsvindt op grote afstand van elkaar zijn – niet altijd fysiek optreden. De invulling van artikel 36 lid 3 Gezondheids- en welzijnswet voor dieren kan daarom niet te allen tijde worden toegepast. Het is echter redelijk te veronderstellen dat áls de GGZ of zorginstelling kennis draagt van de aanwezigheid van dieren én redelijkerwijs kan weten dat deze dieren niet verzorgd worden, de GGZ of zorginstelling een oplossing moeten initiëren. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt niet bij de politie.

Ondersteuning: Gebruik van RTIC voor het alarmeren en inschakelen van familieleden.

7.0 ► De eigenaar of houder van een dier is vanwege een calamiteit (zoals brand, ongeval, etc.) niet in staat om zorg voor het dier te organiseren.

Stel vast:

- De situatie van de cliënt laat toe dat deze zelfstandig een oplossing creëert.
JA: Uitgangspunt is: De eigenaar / houder is verantwoordelijk voor de dieren

Dan:

- De dieren blijven op de plaats van aantreffen (woning, auto, etc.)
- Meld de zaak via de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en/of stichting Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) direct bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
- De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland legt een last onder bestuursdwang op (dit kan een last met een hersteltermijn van twee á drie uren zijn)
- Verdere handhaving door NVWA en/of LID
- Administratieve afhandeling door middel van een proces-verbaal van bevindingen ten behoeve van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en mutatie BVH

NEE:

Dan: De hulpdiensten opereren op basis van zaakwaarneming.

- Inzet van Stichting Salvage
- Gebruik van RTIC voor het alarmeren en inschakelen van familieleden.

8.0 ► De (alleenstaande) eigenaar of houder is overleden.

Familie of burens treden op als zaakwaarnemer (wordt overgedragen naar erfgenamen). Bij ontbreken van familie wordt de overheid zaakwaarnemer. Afhandeling wordt door behandelende organisatie overgedragen aan Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf.